

Изложбата се организира от Сдружение „МИСИЯ ГРАДЕЖ“ с любезното съдействие на Държавен архив – Русе в партньорство с Община Видин и Държавен архив - Видин

КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

Пътуваща експозиция „Една (НЕ)обикновена изложба за добрия пример на будния дух“
20 април 2023 г., 17:00 ч., Държавен архив-Видин

ВЪВЕДЕНИЕ

Инициативата на Сдружение „МИСИЯ ГРАДЕЖ“ цели оживяване на исторически факти и събития от бурните периоди на развитие на Русе и региона. Първата по рода си Пътуваща изложба се реализира с любезното съдействие на „Държавен архив“ – Русе.

Експозицията представя добрия и вдъхновяващ пример от градежа на модерния облик на Русе. Основен мотив в изложбата е демонстрация на конкретните резултати, плод на инициативността, настойчивостта и умението в ръководенето на Общинската управа тогава и в благоустрояването на града от страна на благи личности с харизма, които за времето си са били визионери, образовани и реализирали се в сферата на своите компетентности.

Конкретно, първата от поредицата Пътуващи експозиции е посветена на делото на инж. Кирил Старцев – един от най-успешните кметове в историята на Русе и България, управлявал в продължение на десет години, в период на военни, политически и икономически сътресения. В неговия образ ние припознаваме един същински будител за Русе, държал изключително много на нравствените и духовни ценности, на устои, върху които да се гради едно здраво гражданско общество, водено от стремежа към развитие. Днес Кирил Старцев е припознат от всички, като личност с безспорен

авторитет и организаторски умения да бъде администратор, да управлява общината така, че да създава модел за следване.

БИОГРАФИЧНА СПРАВКА

Кирил Василев Старцев е роден на 2 януари 1895 година в Белоградчик. По това време там служи баща му - капитан Васил Старцев, като офицер в българската армия. През 1902 г., вече майор, баща му е преместен в Русе в Пети пехотен дунавски полк. Кирил и сестра му Станислава (тя почива твърде млада) израстват в Русе, където учат и работят.

През 1914 г. Кирил Старцев завършва русенската мъжка гимназия и е сред нейните първенци. По това време вече е започнала Първата световна война. Завършва Военното училище и като млад офицер участва във войната. Краят на войната слага край и на военната му кариера.

През есента на 1918 г. семейството му го изпраща студент по строително инженерство в Швейцария. Дипломира се през 1922 г. и започва работа в жп секция (строителство на жп линии и мостове), а след това е началник на водоснабдителното бюро към Русенската окръжна постоянна комисия (тази длъжност е трансформирана в „районен инженер по водите“).

Благодарение на високия ценз на образованост на Кирил Старцев, той успява да се докаже като висококвалифициран и уважаван специалист по водоснабдяване и благоустрояване на населени места. Това не остава незабелязано от централните държавни органи и в началото на 1934 г. е назначен за началник-отдел по водите в Министерство на земеделието и държавните имоти.

ДЕЛОТО НА НАЙ-УСПЕШНИЯ КМЕТ НА РУСЕ В ПЕРИОДА 1934 – 1944 г.

След преврата на 19 май 1934 г. със своя опит в управлението, се оказва най-подходящият кандидат за кмет на Русе. Със заповед от 24 декември 1934 г. на министъра на вътрешните работи и народното здраве инж. Кирил Старцев е назначен за кмет на Русе.

Още в първите години Кирил Старцев успява да преобрази центъра на Русе. Построена е Съдебната палата, благоустроен е районът около нея, направено е ново оформление на Централната градска градина. Постигане на кмета е изграждането на Градските хали. Облагородява се районът около тях, който става втори център на града. Едновременно с тях се изгражда и съвременна кланица.

По негово време още е построен „Мостът на въздишките“. Започва строителството на голяма модерна баня и разширяване на електрическата централа.

Много грижи се полагат и за изграждане на инфраструктурата на града - водоснабдяването, канализацията и електрическата мрежа. Грижата за крайните квартали се ограничават с прокарването на вода и в направата на временни тротоари. Старцев пуска в действие фериботът Русе - Гюргево. Поставя се на дневен ред идеята за обособяване на Свободна зона в Русе.

Големи грижи Кирил Старцев полага и за развитието на просветата и културата. Завършва изграждането на училищата в двата края на града – „Ангел Кънчев“ и

„Стефан Караджа“. Прави основен ремонт на другите. Особено внимание се отделя на театъра.

Кирил Старцев е избран за председател на Съюза на българските градове, което е голяма чест за Русе.

Централната власт му възлага на два пъти важни мисии. Командирован е в Добрич, за да създаде модел на управление на новата българска власт в региона след

Изложбата се организира от Сдружение „МИСИЯ ГРАДЕЖ“ с любезното съдействие на Държавен архив – Русе в партньорство с Община Видин и Държавен архив - Видин

присъединяването на Южна Добруджа. Вторият път е командирован във Видин след голямото наводнение през 1942 г., за да подпомогне възстановяването му.

На 14 септември 1944 г. е поканен да предаде поста си на новата власт на Отечествения фронт. По-късно е назначен за началник на водния синдикат „Русенски Лом“, а след това се занимава с водоснабдяването на Лудогорието.

През 1956 г. е арестуван и изпратен в Белене без съд и присъда. Освободен е през 1959 г. и след кратко лечение постъпва на работа в проектантска организация. Пенсионира се по болест. Умира на 12 декември 1962 г.

КАКВО ПРЕДСТОИ

След гостуването на изложбата в Народното събрание на Република България през ноември м.г. и представянето ѝ пред Русенската общественост в края на 2022 г., през пролетта на 2023 г. изложбата ще продължи своя живот, като последователно ще посети градовете Видин, Добрич, Варна, София и Пловдив.

Очакванията са Пътуващата изложба да придобие устойчивост на крайните си цели във времето. Вече е в ход задълбочена проучвателна дейност за дейността на други видни общественици и проводници на идеите за европеизация на Русе.

Съставители:

Сдружение „МИСИЯ ГРАДЕЖ“

